

VRHOVNO DRŽAVNO TUŽILAŠTVO CRNE GORE

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2024. GODINU

Sadržaj

I UVOD.....	3
II OPIS I ANALIZA STANJA.....	3
2.1. Pravne i organizacione osnove.....	3
2.2. Sumarni prikaz rada u 2024. godini.....	4
2.2.1. Rad na predmetima u drugostepenom krivičnom postupku (KTŽ upisnik).....	4
2.2.2. Rad na predmetima po inicijativama i predlozima za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti (KTZ upisnik).....	4
2.2.3. Rad na raznim krivičnim predmetima (KTR upisnik).....	5
2.2.4. Rad na predmetima po pritužbama na rješenja o odbacivanju krivične prijave (KTR-P upisnik).....	5
2.2.5. Rad na krivičnim predmetima po zamolnicima za međunarodnu pravnu pomoć (KMP upisnik).....	6
2.2.6. Predmeti prenošenja i razmjene informacija sa EUROJUST–om (E upisnik).....	6
2.2.7. Rad na upravnim predmetima (UTP upisnik).....	7
2.2.8. Rad na građanskim predmetima (GT upisnik).....	7
2.2.9. Rad na ostalim parničnim predmetima (PR upisnik).....	7
2.2.10. Rad na predmetima tužilačke uprave.....	8
2.2.11. Rad Stručne službe u predmetima prema maloljetnicima.....	9
2.3. Javnost rada.....	10
2.4. Odnosi sa nevladinim organizacijama, medijima i drugim institucijama.....	13
2.5. Međunarodna saradnja i bilateralni susreti.....	15
2.6. Učešće u nacionalnim komitetima i tijelima.....	18
2.7. Saradnja putem Evropske pravosudne mreže (EJN).....	19
2.8. Saradnja sa Kancelarijom evropskog javnog tužioca (EPPO).....	19
2.9. Nadzor nad radom državnih tužilaštava.....	19
2.10. Uputstva koja je dao vrhovni državni tužilac u izvještajnom periodu.....	20
2.11. Slobodan pristup informacijama.....	22
2.12. Stručno usavršavanje.....	22
2.13. Projekti.....	25
2.14. Strategija o istraživanju ratnih zločina 2024-2027.....	25
III DANI DRŽAVNIH TUŽILACA CRNE GORE.....	26

I UVOD

Ovaj Izvještaj odnosi se na rad Vrhovnog državnog tužilaštva za period od 01.01.2024. godine do 31.12.2024. godine.

Izvještaj o radu sačinjen je u formi i sadržini kako je to utvrđeno Metodologijom za pripremu izvještaja o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva, koju je usvojio Tužilački savjet 19. decembra 2022. godine, sa izmjenama dostavljenim 17. decembra 2024. godine, rukovodeći se Preporukama za izradu izvještaja.

II OPIS I ANALIZA STANJA

2.1. Pravne i organizacione osnove

Vrhovno državno tužilaštvo osnovano je za teritoriju Crne Gore, sa sjedištem u Podgorici.

Vrhovno državno tužilaštvo, u skladu sa Zakonom o Državnom tužilaštvu¹, postupa pred Vrhovnim sudom Crne Gore, Apelacionim sudom Crne Gore, Upravnim sudom, drugim sudovima i drugim državnim organima, u skladu sa zakonom.

Vrhovno državno tužilaštvo vrši i druge poslove koji nijesu propisani kao nadležnost drugih državnih tužilaštava.

Vrhovno državno tužilaštvo podiže, u skladu sa zakonom, zahtjev za zaštitu zakonitosti protiv pravosnažnih sudskih odluka i protiv sudskog postupka koji je prethodio tim pravosnažnim odlukama, ako je povrijeđen zakon. Zahtjev za zaštitu zakonitosti može se podnijeti i kad je odlukom Evropskog suda za ljudska prava ili drugog osnovanog suda potvrđenim međunarodnim ugovorom, utvrđeno da su u toku krivičnog postupka povrijeđena ljudska prava i osnovne slobode i da je sudska odluka zasnovana na takvoj povredi, a nadležni sud nije dozvolio ponavljanje krivičnog postupka ili se povreda učinjena sudskom odlukom može otkloniti ukidanjem odluke ili njenim preinačenjem, a bez ponovnog vođenja postupka. Zahtjev može podići Vrhovno državno tužilaštvo i kad je sudska odluka zasnovana na zakonu ili drugom propisu koji je prestao da važi na osnovu odluke Ustavnog suda, ukoliko sud nije dozvolio ponavljanje krivičnog postupka ili se povreda učinjena u sudskoj odluci može otkloniti ukidanjem odluke ili njenim preinačenjem, bez ponavljanja krivičnog postupka.

Vrhovni državni tužilac rukovodi radom Vrhovnog državnog tužilaštva i Državnog tužilaštva.

Rad Vrhovnog državnog tužilaštva i Državnog tužilaštva zasniva se na načelima ustavnosti i zakonitosti, samostalnosti, nepristrasnosti i javnosti.

Odlukom o broju državnih tužilaca utvrđeno je da je Vrhovnom državnom tužilaštvu potrebno 10 (deset) državnih tužilaca i Vrhovni državni tužilac, a ovu funkciju je u izvještajnom periodu obavljao Vrhovni državni tužilac i 6 (šest) državnih tužilaca.

¹ Zakon o Državnom tužilaštvu („Sl. List CG“ br. 11/15, 42/15, 80/17, 10/18, 76/20, 59/21 i 54/24)

Vrhovno državno tužilaštvo, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, ima 79 utvrđenih radnih mjesta, koja u ovom trenutku popunjavaju 32 službenika.

Vrhovno državno tužilaštvo nema adekvatne prostorne kapacitete koji su potrebni za uspostavljanje nesmetanog procesa rada.

Neadekvatni uslovi za rad vezani su i za nedostatak parkinga za službena vozila, kao i za prilaz vozilima policije i UIKS-a prilikom privođenja okrivljenih na saslušanje, imajući u vidu da isti prostor, kako unutrašnji tako i spoljašnji, Vrhovno državno tužilaštvo dijeli sa Specijalnim i Višim državnim tužilaštvom u Podgorici.

2.2. Sumarni prikaz rada u 2024. godini

2.2.1. Rad na predmetima u drugostepenom krivičnom postupku (KTŽ upisnik)

U 2024. godini Vrhovno državno tužilaštvo je imalo 228 predmeta (u 2023. godini 198 predmeta, u 2022. godini 141 predmeta, u 2021. godini 120 predmeta) u drugostepenom krivičnom postupku, formiranih po žalbama na presude viših sudova kao prvostepenih sudova.

Državni tužioci u Vrhovnom državnom tužilaštvu prisustvovali su na 18 sjednica Apelacionog suda Crne Gore, s tim što su u svim predmetima dali pismene i obrazložene predloge, koji su sadržavali pravni stav tužioca, kao i na 29 glavnih pretresa koji su u skladu sa zakonom otvoreni pred Apelacionim sudom Crne Gore.

Na kraju izvještajnog perioda nijedan predmet nije ostao u radu.

2.2.2. Rad na predmetima po inicijativama i predlozima za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti (KTZ upisnik)

U izvještajnom periodu Vrhovno državno tužilaštvo imalo je u radu 63 predmeta (u 2023. godini 33 predmeta, u 2022. godini 37 predmeta, u 2021. godini 45 predmeta).

Iz ranijeg perioda nije bilo prenijetih predmeta. Od ukupnog broja predmeta, po inicijativama za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, saglasno čl.437 ZKP-a, bilo je u radu 35 predmeta, a po predlozima osuđenog i njegovog branioca 28 predmeta.

Rješavajući po inicijativama, nakon razmatranja spisa predmeta nadležnih sudova, odbijeno je 19 inicijativa zbog nepostojanja razloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, o čemu su obaviješteni podnosioci inicijativa. Po inicijativama, u 13 predmeta Vrhovno državno tužilaštvo podiglo je zahtjev za zaštitu zakonitosti pred Vrhovnim sudom Crne Gore. U 10 predmeta Vrhovni sud je donio odluku kojom se usvaja zahtjev za zaštitu zakonitosti, dok u 3 predmeta odluka nije donijeta u izvještajnom periodu. (u 2023. godini u 4 predmeta Vrhovni sud je donio odluku kojom se usvaja zahtjev za zaštitu zakonitosti, u 2022. godini u 1 predmetu Vrhovni sud je donio odluku kojom se usvaja zahtjev za zaštitu zakonitosti, u 2021. godini u 1 predmetu Vrhovni sud je donio odluku kojom se usvaja zahtjev za zaštitu zakonitosti).

U jednom predmetu tužilac je samoinicijativno podigao zahtjev za zaštitu zakonitosti. U tom predmetu je Vrhovni sud donio odluku kojom je zahtjev odbijen.

Dvije inicijative su ostale u radu na kraju izvještajnog perioda.

Odlučujući po predlozima osuđenog i branioca za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, Vrhovno državno tužilaštvo je u 20 predmeta donijelo rješenje o odbijanju predloga zbog nepostojanja razloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti. Protiv rješenja Vrhovnog državnog tužilaštva o odbijanju predloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, kao neosnovanog, izjavljeno je 15 žalbi. Rješavajući po žalbama na rješenja o odbijanju predloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, do kraja izvještajnog perioda Vrhovni sud Crne Gore donio je 13 rješenja kojima su žalbe odbijene kao neosnovane i potvrdio rješenje Vrhovnog državnog tužilaštva, dok u 2 predmeta nije donijeto rješenje do kraja izvještajnog perioda.

Po predlozima osuđenog i branioca za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, u 5 predmeta Vrhovno državno tužilaštvo podiglo je zahtjev za zaštitu zakonitosti pred Vrhovnim sudom Crne Gore. U 3 predmeta Vrhovni sud je donio odluku kojom se usvaja zahtjev za zaštitu zakonitosti, u jednom predmetu odluku kojom se odbija zahtjev za zaštitu zakonitosti, dok u jednom predmetu do kraja izvještajnog perioda odluka nije donijeta.

Na kraju izvještajnog perioda ostalo je u radu 5 predmeta od kojih su 3 predloga i 2 inicijative.

2.2.3. Rad na raznim krivičnim predmetima (KTR upisnik)

Po ovom upisniku formirano je 236 predmeta (u 2023. godini 218 predmeta, u 2022. godini 256 predmeta, u 2021. godini 194 predmeta), od čega radi određivanja nadležnosti državnog tužilaštva u pojedinim predmetima 28 predmeta; po podnescima građana 73 predmeta; po krivičnim prijavama 108 predmeta; po žalbama na rješenja kojima se odbija izuzeće tužilaca 7 predmeta; po zahtjevima za vanredno ublažavanje kazne 19 predmeta.

Donijeta je i jedna odluka (rješenje), kojom se odobrava preuzimanje krivičnog gonjenja Specijalnom državnim tužilaštvu po zahtjevu za odobrenje za preuzimanje krivičnog gonjenja.

Iz prethodne godine nije bilo prenijetih predmeta.

Na kraju izvještajnog perioda nijedan predmet nije ostao u radu.

2.2.4. Rad na predmetima po pritužbama na rješenja o odbacivanju krivične prijave (KTR-P upisnik)

Po ovom upisniku formirano je ukupno 145 predmeta (u 2023. godini 125 predmeta, u 2022. godini 111 predmeta, u 2021. godini 138 predmeta), od čega su 116 pritužbe na rješenja Specijalnog državnog tužilaštva, 26 pritužbi na rješenja viših državnih tužilaštava i 3 pritužbe na rješenja osnovnih državnih tužilaštava.

Iz prethodne godine ostala su u radu 2 predmeta i to 2 pritužbe na rješenja Specijalnog državnog tužilaštva, tako da je u 2024. godini u radu bilo ukupno 147 predmeta.

Od ukupnog broja podnijetih pritužbi 136 su ocijenjene kao neosnovane, 7 kao osnovane, a 2 pritužbe su proslijeđene na nadležnost višem državnom tužilaštvu kao nadležnom za odlučivanje.

Jedna pritužba je prevedena u drugi upisnik.

Na kraju izvještajnog perioda u radu je ostao jedan predmet koji je prenijet u rad u 2025. godinu.

2.2.5. Rad na krivičnim predmetima po zamolnicima za međunarodnu pravnu pomoć (KMP upisnik)

U Vrhovnom državnom tužilaštvu formirano je 476 predmeta u vezi pružanja međunarodne pravne pomoći (u 2023. godini 444 predmeta, u 2022. godini 431 predmet, u 2021. godini 411 predmeta).

Iz prethodne godine ostalo je u radu 4 predmeta, tako da je u 2023. godini u radu bilo ukupno 480 predmeta.

Shodno članu 34 i 35 Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, Vrhovno državno tužilaštvo preko Ministarstva pravde Crne Gore ustupilo je 91 predmet, u kojima su učinioci krivičnih djela strani državljani, a krivično djelo je izvršeno na teritoriji Crne Gore.

Shodno članu 36 Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, Državno tužilaštvo je preuzelo krivično gonjenje u 23 predmeta protiv crnogorskih državljana koji su krivična djela učinili u inostranstvu.

Shodno članu 42 Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, Vrhovno državno tužilaštvo postupalo je u 362 predmeta u kojima su pruženi drugi oblici međunarodne pravne pomoći.

Na kraju izvještajnog perioda ostalo je u radu 5 predmeta koji su prenijeti u rad u 2025. godinu.

2.2.6. Predmeti prenošenja i razmjene informacija sa EUROJUST–om (E upisnik)

U toku 2024. godine, u E upisniku formirano je 85 predmeta. U svim predmetima je postupljeno.

Saradnja posredstvom Eurojust-a ostvarena je u konkretnim krivičnim predmetima formiranim u vezi krivičnih djela stvaranje kriminalne organizacije, nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija, krijumčarenje, teško ubistvo, neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga, pranje novca i dr., u kojima su upućene i primljene zamolnice za pružanje međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima.

Posredstvom državne tužiteljke za vezu sa Eurojust-om u navedenim predmetima ostvarena je komunikacija posredstvom Eurojust-a i to sa Nacionalnim deskovima u Eurojust-u Slovenije, Hrvatske, Francuske, Portugala, Španije, Italije, Belgije, Luksemburga i dr.

Takođe, posredstvom državne tužiteljke za vezu sa Eurojust-om ostvarena je komunikacija na bilateralnom nivou sa državnim tužiocima za vezu sa Eurojust-om i kontakt tačkama za saradnju sa Eurojust-om iz trećih država.

2.2.7. Rad na upravnim predmetima (UTP upisnik)

U izvještajnoj godini Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore, imalo je u radu 23 predmeta iz upravne materije, UTP upisnika (u 2023. godini 16 predmeta 2022. godini 39 predmeta, u 2021. godini 23 predmeta). Predmeti su formirani uglavnom po inicijativama za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti protiv pravosnažnih odluka, na osnovu Zakona o prekršajima, te povodom predloga za podnošenje tužbi Upravnom sudu za pokretanje upravnog spora. U predmetima koji su formirani povodom inicijativa za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, po Zakonu o prekršajima, u 21 predmetu ocijenjeno je da nijesu ispunjeni uslovi za podizanje ovog vanrednog pravnog lijeka, o čemu su podnosioci inicijativa uredno obaviješteni.

U jednom predmetu podnešena je žalba Vrhovnom sudu i ista je odbijena.

Vrhovno državno tužilaštvo u izvještajnom periodu, nije podnijelo ni jednu tužbu Upravnom sudu Crne Gore.

Na kraju izvještajnog perioda dva predmeta su ostala u radu.

2.2.8. Rad na građanskim predmetima (GT upisnik)

Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore, u izvještajnom periodu imalo je ukupno 2 predmeta iz građanske materije (u 2023. godini 8 predmeta, u 2022. godini 6 predmeta, u 2021. godini 19 predmeta), odnosno inicijativa za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti na osnovu Zakona o parničnom postupku. U svim predmetima ocijenjeno je da nije ispunjen zakonski osnov za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti protiv pravosnažne sudske odluke, propisan članom 416 Zakona o parničnom postupku, o čemu su stranke uredno obaviještene.

Svi predmeti su obrađeni.

2.2.9. Rad na ostalim parničnim predmetima (PR upisnik)

U ovaj upisnik, u izvještajnom periodu, formirano je ukupno 312 predmeta (u 2023. godini 362 predmeta, u 2022. godini 416 predmeta, u 2021. godini 393 predmeta), od čega je 140 formiranih povodom dostavljenih prvostepenih i drugostepenih rješenja Komisija za povraćaj oduzetih imovinskih prava i obeštećenje, odnosno Komisije za žalbe Vlade Crne Gore, a shodno članu 35 stav 3 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju, radi ocjene o postojanju osnova za pokretanje upravnog spora protiv konačnih rješenja donjetih po navedenom zakonu, u smislu člana 35 stav 4 pomenutog zakona. U ovim predmetima je ocijenjeno da nije bilo zakonskog osnova za preduzimanje pravnih radnji u smislu člana 35 stav 4 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju.

Takođe, u ovaj upisnik, upisani su i predmeti koji su formirani po osnovu dostavljenih ugovora o sticanju i raspolaganju nepokretnim i pokretnim stvarima i drugim dobrima veće vrijednosti u državnoj imovini (171), koji se Vrhovnom državnom tužilaštvu dostavljaju po osnovu čl. 61 Zakona o državnoj imovini. Vrhovno državno tužilaštvo je ocijenilo da se radi o pravno valjanim ugovorima, te da nije bilo smetnji za realizaciju istih.

Jedan predmet je formiran po predlogu Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore povodom pokretanja postupka radi naknade štete i proslijeđen na postupanje nadležnom tužilaštvu. Na kraju izvještajnog perioda nije ostao u radu nijedan predmet.

U vezi ove vrste predmeta upućena je inicijativa Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine radi preduzimanja mjera usmjerenih na izmjene Zakona o državnoj imovini, a imajući u vidu ustavnu odredbu kojom je propisano da je Državno tužilaštvo nadležno za vršenje poslova gonjenja učinilaca krivičnih djela i drugih kažnjivih djela koja se gone po službenoj dužnosti.

2.2.10. Rad na predmetima tužilačke uprave

U upisniku tužilačke uprave "TU" u 2024. godini evidentirana su 593 predmeta (u 2023. godini 574 predmeta, u 2022. godini 622 predmeta, u 2021. godini 706 predmeta), od čega je 21 predmet izuzeća.

Svi predmeti iz ovog upisnika su obrađeni.

U upisniku tužilačke uprave za predstavke i pritužbe "TUPP" u 2024. godini evidentirano je 207 predmeta (u 2023. godini 82 predmeta, u 2022. godini 88 predmeta, u 2021. godini 69 predmeta, u 2020. godini 83 predmeta) i svi su obrađeni.

U upisniku tužilačke uprave određenog stepena tajnosti "TU-TAJNO" u 2024. godini evidentirano je 44 predmeta.

U upisniku Tužilačke uprave za slobodan pristup informacijama "TUSPI" u toku 2024. godine formiran je 31 predmet (u 2023. godini 38 predmeta, u 2022. godini 16 predmeta, u 2021. godini 27 predmeta). Svi predmeti se odnose na zahtjeve za slobodan pristup informacijama. Od 31 podnijetog zahtjeva za slobodan pristup informacijama, 28 su podnijela pravna lica, a 3 zahtjeva fizička lica. Usvojeno je 7 zahtjeva u cjelosti i dozvoljen pristup informacijama. Djelimično su usvojena dva zahtjeva, dok je 20 zahtjeva odbijeno. Jedan zahtjev je dostavljen na nadležnost drugim organima, dok je jedan zahtjev povučen. U izvještajnom periodu izjavljene su tri žalbe na odluke od kojih je jedna usvojena, a dvije su i dalje u postupku pred drugostepenim organom. Na kraju izvještajnog perioda riješeni su svi zahtjevi primljeni u 2024. godini.

Državno tužilaštvo će i u narednom periodu blagovremeno postupati po zahtjevima za slobodan pristup informacijama i preduzimati druge aktivnosti u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama.

2.2.11. Rad Stručne službe u predmetima prema maloljetnicima

U 2024. godini državni tužioci za maloljetnike su Stručnoj službi uputili 19 zahtjeva za obradu 22 maloljetna učinioca krivičnih djela (u 19 predmeta). Završena je procjena za 10 maloljetnika (u 9 predmeta): nalaz i mišljenje je sačinjeno za 5 maloljetnika (u 5 predmeta), a za 5 maloljetnika (u 4 predmeta) sačinjavanje nalaza prenosi za 2025. godinu. Procjena za 9 maloljetnika (u 7 predmeta) se prenosi u 2025. godinu, a 3 predmeta (za 3 maloljetnika) su vraćena nadležnom državnom tužiocu na dopunu koja prethodi procjeni Stručne službe.

Na zahtjev Osnovnog suda, u 2024. godini, Stručna služba Vrhovnog državnog tužilaštva je bila pozivana na glavni pretres, radi davanja nalaza i mišljenja za 4 maloljetnika (u 6 predmeta), a za 1 maloljetnika, Višem državnim tužilaštvu i Višem sudu, dostavljene su informacije od značaja za kontrolu izvršenja krivične sankcije.

Takođe, završena je procjena za 14 maloljetnika (u 11 predmeta) i izvršeno praćenje realizacije vaspitnih naloga za 11 maloljetnika (u 11 predmeta, od kojih je 8 ispunjeno; za 1 je preporučen nastavak postupka pred sudom i primjena vaspitne mjere; za 2 maloljetnika se praćenje nastavlja), za maloljetnike iz 2023. godine.

Na taj način, u 2024. godini u Stručnoj službi se radilo sa ukupno 40 maloljetnika (u 38 predmeta). U postupcima koji se tiču djece/maloljetnih lica na čiju su štetu učinjena krivična djela-oštećeni i prema djeci/maloljetnim licima koja su svjedoci krivičnih djela, u 2024. godini državni tužioci su zatražili učešće Stručne službe u 95 predmeta, za ukupno 119 djece/maloljetnih lica.

Izvršena je procjena i sačinjavanje nalaza i mišljenja za 82 djece/maloljetnih lica, u 64 predmeta. Procjena je izvršena za još 16 djece u 14 predmeta, a sačinjavanje nalaza se prenosi u 2025. godinu. Za 7 djece u 6 predmeta nije izvršena procjena jer su se roditelji protivili njihovoj procjeni i saslušanju, a u 1 predmetu državni tužilac je odustao od procjene i saslušanja djece (2). Procjena za 12 djece, u 10 predmeta, prenosi se u 2025. godinu.

Takođe, izvršena je procjena za 14 djece/maloljetnih lica (u 9 predmeta), koja je prenijeta iz 2023. godine.

Na zahtjev Osnovnog suda, na glavnom pretresu, u 2024. godini, Stručna služba Vrhovnog državnog tužilaštva je iznijela nalaz i mišljenje u vezi ponovnog saslušanja za 3 djece/maloljetnih lica-oštećenih lica (postupci iz 2021., 2022., 2023. godine), a za 1 dijete (postupak iz 2024. godine) ukazano je Sudu da u postupku pred nadležnim državnim tužilaštvom Stručna služba VDT CG nije izvršila procjenu i pripremu djeteta za saslušanje, što čini cjelishodnim angažovanje Stručne službe Suda.

Stručna služba je bila angažovana za postupak procjene/saslušanja za: 119 djece/maloljetnih lica, u 95 predmeta, po zahtjevima iz 2024. godine i za tu djecu/maloljetna lica dala pisani nalaz i mišljenje (82 djece/maloljetnih lica u 64 predmeta), usmeni nalaz i mišljenje (za 16 djece u 14 predmeta) i pružila pomoć u saslušanju (52 djece/maloljetnih lica u 42 predmeta i to: putem audiovizuelne tehnike primjerene potrebama djeteta/maloljetnog lica, uz pomoć Stručne službe-dijete u zasebnoj prostoriji sa stručnim licem iz Stručne službe, koje ga ispituje shodno

instrukcijama državnog tužioca /34 djece/maloljetnih lica, u 27 predmeta/; putem audiovizuelne tehnike za odrasle-dijete i svi učesnici u istoj prostoriji /1 dijete, u 1 predmetu/; i kod direktnog saslušanja /17 djece/maloljetnih lica, u 14 predmeta).

Takođe u 2024. godini, po zahtjevima za procjenu iz 2023. godini, saslušano je i 8 djece/maloljetnih lica, u 8 predmeta, i to: 5 djece/maloljetnih lica, putem audiovizuelne tehnike primjerene potrebama djeteta/maloljetnog lica-dijete u zasebnoj prostoriji sa stručnim licem iz Stručne službe, koje ga ispituje shodno instrukcijama državnog tužioca; 3 djece/maloljetnih lica, u 3 predmeta, saslušano je direktno.

Na taj način, u 2024. godini Stručna služba je postupala u 132 krivična postupka i radila sa ukupno 162 djece/maloljetnih lica kao oštećenima/svjedocima (procjena/nalaz i mišljenje je dato za 98 djece u 78 predmeta; pružena je pomoć u saslušanju 60 djece/maloljetnih lica u 50 predmeta).

Shodno članu 101 Zakona o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku, provjera podataka o izrečenim alternativnim mjerama u 2024. godini od Stručne službe zatražena je za 144 maloljetnika.

Shodno članu 101 Zakona o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku i Pravilniku o evidenciji o izrečenim alternativnim mjerama Stručna služba je dužna da vodi evidenciju o izrečenim alternativnim mjerama prema maloljetnim licima, a državna tužilaštva i odjeljenja bezbjednosti su dužni da dostavljaju Stručnoj službi odluke o izrečenim alternativnim mjerama prema maloljetnicima. Tako je u 2024. godini, pred državnim tužilaštvima i odjeljenjima bezbjednosti, primijenjeno ukupno 57 alternativnih mjera prema 57 maloljetnika. U državnim tužilaštvima izrečene su 34 alternativne mjere (19 opomena i 15 vaspitnih naloga), a u odjeljenjima bezbjednosti 23 alternativne mjere (8 opomena i 15 poravnanja sa oštećenim). Od ukupno 15 vaspitnih naloga izrečenih od strane državnih tužilaštava u 2024. godini, ispunjeno je 8 vaspitnih naloga, za 7 vaspitnih naloga izvršenje se nastavlja u 2025. godini. Od ukupno 15 poravnanja sa oštećenim licem izrečenih od strane odjeljenja bezbjednosti, 12 su ispunjeni, 1 nije ispunjen (roditelj maloljetnog oštećenog je odbio učešće u poravnanju), a 2 se prenose u 2025. godinu.

Stručna služba je obezbijedila osiguranje od povreda na radu za vrijeme primjene vaspitnog naloga - obavljanje društveno korisnog ili humanitarnog rada za 4 maloljetnika (u 2024.)

2.3. Javnost rada

Tokom izvještajne godine Vrhovno državno tužilaštvo realizovalo je brojne komunikacione aktivnosti u skladu sa Akcionim planom za 2024. godinu za sprovođenje Komunikacione strategije za Državno tužilaštvo i Tužilački savjet 2023–2025. godine.

Realizovane aktivnosti bile su usmjerene na ostvarivanje ciljeva definisanih Komunikacionom strategijom koji podrazumijevaju povećano povjerenje javnosti u rad i poboljšanu sliku o državnotužilačkoj organizaciji, kroz unapređenje kapaciteta i unutrašnje organizacije, kako bi se građani i druge grupe javnosti objektivno i blagovremeno informisali o radu državnotužilačke organizacije.

Potvrda uspješnosti realizovanih aktivnosti jesu i rezultati istraživanja o percepcija Državnog tužilaštva, koje je naručila Misija OEBS-a u Crnoj Gori. Rezultati istraživanja koje je sprovedla agencija De Facto pokazuju da je tokom 2024. godine znatno unaprijeđeno uvjerenje građana o transparentnom radu, što potvrđuje zabilježeni rast od skoro 15% (14,9%) građana/ki koji smatraju da je rad tužilaštva transparentan. Podaci pokazuju da 55,7% građana/ki ocjenjuje rad tužilaštva kao veoma ili donekle transparentan, dok je ovaj stav tokom 2023. godine zastupalo 40,8% ispitanika/ca.

Navedenom rezutatima doprinijele su konkretne aktivnosti koje su realizovane samostalno, u saradnji sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, kao i uz podršku međunarodnih partnera – Misije OEBS-a u Crnoj Gori, Ambasade SAD-a u Podgorici - Biroa Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL program), Programske kancelarije Savjeta Evrope kroz projekte „Osnaživanje odgovornosti u pravosudnom sistemu i unapređenje prava žrtava u Crnoj Gori“ i „Zaštita slobode govora i medija (PRO-FEX-M)“ koji su dio zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope „Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku“.

Vrhovno državno tužilaštvo, kao krovno tužilaštvo, svim državnim tužilaštvima distribuiralo je Akcioni plan za 2024. godinu za sprovođenje Komunikacione strategije, u cilju realizacije planiranih aktivnosti na svim nivoima. Takođe su realizovane i obuke za javni nastup i odnose s javnošću za rukovodioce državnih tužilaštava i tužioce portparole.

U okviru navedenih obuka, koje su organizovane uz podršku Ambasade SAD-a u Podgorici - Biroa Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL program), održan je i sastanak sa vrhovnim državnim tužiocem koji je istakao značaj ujednačene i blagovremene komunikacije, na svim nivoima, usklađene sa zakonskim propisima o ograničenjima.

Radi ostvarenja tog cilja, u izvještajnom periodu, izrađene su Smjernice za odnose sa medijima, kojima su utvrđeni osnovni kriterijumi za kredibilno, ažurno i usaglašeno informisanje medija i opšte javnosti. Dokument je dostavljen svim državnim tužilaštvima, a pored toga organizovana je i obuka za državne tužioce portparole kako bi se obezbijedila adekvatna i jedinstvena primjena Smjernica. Ove aktivnosti realizovane su uz podršku Programske kancelarije Savjeta Evrope u Podgorici kroz projekat „Zaštita slobode govora i medija (Pro-Fex-M)“.

Takođe je, u cilju definisanja dalje saradnje i predstavljanje strukture komuniciranja Državnog tužilaštva, organizovan sastanak vrhovnog državnog tužioca sa urednicima medija u Crnoj Gori.

Tema sastanka bila je i primjena donijetog obavezujućeg Uputstva opšteg karaktera za postupanje državnih tužilaštava u slučajevima prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistva novinara i napada na imovinu medija, kao i saradnja sa Komisijom za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija.

Vrhovni državni tužilac sastao se i sa predstavnicima Sindikata medija i tom prilikom je dogovoreno da će Državno tužilaštvo imenovati kontakt osobu za komunikaciju sa Sindikatом medija u cilju pružanja potrebnih informacija o predmetima koji se odnose na napade na novinare.

U izvještajnoj godini, uz podršku projekta „Zaštita slobode govora i medija (Pro-Fex-M)” Savjeta Evrope organizovan je i okrugli sto za predstavnike državnotužilačke organizacije i medija na temu „Komunikacija između tužilaštva i medija: razumijevanjem do bolje saradnje”.

Pored navedenog, uz podršku Misije OEBS-a u Crnoj Gori, producirano je deset petominutnih emisija pod nazivom „Upoznajte tužilaštvo“, u kojima su učestvovali vrhovni državni tužilac, rukovodilac Osnovnog državnog tužilaštva u Bijelom Polju i državni tužilac u Osnovnom državnom tužilaštvu u Beranama.

Pored produkcije, takođe uz podršku Misije OEBS-a, obezbijedena je i promocija emisija i emitovanje na jednoj televiziji sa nacionalnom pokrivenošću (TV Vijesti), jednoj lokalnoj televiziji (TV Herceg Novi) i dva portala (Portal Analitika i CDM). Odabir medija u skladu sa internim procedurama obavila je Misija OEBS-a. Navedene emisije dostupne su i na YouTube kanalu Državnog tužilaštva.

Da se produkcijom emisije “Upoznajte tužilaštvo” ostvaruje cilj koji podrazumijeva približavanje rada državnotužilačke organizacije građanima/kama potvrđuju rezultati istraživanja o percepciji Državnog tužilaštva. U istraživanju je konstatovano da se primjećuje pozitivan trend među onima koji su gledali emisiju i njihovog generalnog stava prema tužilaštvu. Građani/ke koji su gledali emisiju imaju pozitivniji stav o Državnom tužilaštvu.

U sedmici koja je prethodila obilježavanju Dana državnih tužilaca Vrhovno državno tužilaštvo koordiniralo je realizaciju Dana otvorenih vrata Državnog tužilaštva, koji su podrazumijevali višednevne aktivnosti na svim nivoima. U okviru realizacije ove aktivnosti organizovani su sastanci rukovodilaca državnih tužilaštava sa lokalnim medijima i nevladinim organizacijama, kao i predavanja na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore i posjete srednjoškolaca/ki državnim tužilaštvima.

Vrhovno državno tužilaštvo takođe je, u saradnji sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, a uz podršku Ambasade SAD-a u Podgorici - Biroa Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL program), realizovalo bazičnu i naprednu obuku za odnose s javnošću za novoimenovane državne tužioce/teljke, dok je u saradnji sa Misijom OEBS-a organizovalo radionicu sa medijima o slučajevima govora mržnje.

Takođe je, uz podršku Misije OEBS-a realizovano prethodno pomenuto Istraživanje javnog mnjenja o percepciji Državnog tužilaštva koje je pokazalo da je tokom 2024. godine ostvaren rast povjerenja u državna tužilaštva na svim nivoima od 5 do skoro 15%. Ostvaren je značajan rast povjerenja u Vrhovno državno tužilaštvo od 14,5%. Istraživanje je pokazalo da povjerenje u Vrhovno državno tužilaštvo ima skoro dvije trećine građana/ki (64,1%).

Uz podršku istog donatora započeta je i aktivnost koja se odnosi na izradu novog sajta Državnog tužilaštva koja je tokom izvještajne godine ušla u završnu fazu, tako da se u prvom kvartalu 2025. godine očekuje početak primjene novog sajta državnotužilačke organizacije.

Svjesni značaja vizuelne identifikacije institucije izrađen je novi logo Državnog tužilaštva koji se koristi uz grb Crne Gore. Realizaciju ove aktivnosti podržala je Ambasada SAD-a u Podgorici - Biro Stejt Dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL Program).

Takođe je u cilju definisanja i planiranja komunikacionih aktivnosti za narednu godinu, uz podršku Programske kancelarije Savjeta Evrope u Podgorici, organizovana radionica za evaluaciju prethodnog i razvijanje Akcionog plana za 2025. godinu.

Evaluacija je pokazala da je tokom 2024. godine od 34 planirane, realizovano 30 aktivnosti, što predstavlja 88,24%. Zaključeno je da su realizovane aktivnosti doprinijele boljem razumijevanju i informisanju različitih ciljnih grupa, kao i unapređenju transparentnosti državnotužilačke organizacije, kao i većim prepoznavanjem važnosti blagovremene komunikacije.

Pored navedenog, u izvještajnoj godini je uz podršku Chemonics-a i Programske kancelarije Savjeta Evrope, kroz WBROLI i projekat HF7: "Osnaživanje odgovornosti u pravosudnom sistemu i unapređenje prava žrtava u Crnoj Gori", organizovana obuka o strateškom komuniciranju kojoj su pored predstavnika državnotužilačke organizacije prisustvovali i predstavnici policije.

Uz podršku istih donatora, izrađen je Protokol o postupanju i saradnji Državnog tužilaštva i Ministarstva unutrašnjih poslova/Uprave policije u odnosima s medijima i informisanju javnosti u Crnoj Gori.

Kako ni tokom ove izvještajne godine nije obezbijeđen prostor za press salu, za koju je opremu obezbijedila Misija OEBS-a u Crnoj Gori, do obezbjeđivanja adekvatnog prostora za pres salu uređen je press corner, koji će se koristiti za izjave i intervjuje državnih tužilaca/teljki.

Tokom izvještajne godine vrhovni državni tužilac imao je dva intervjuja:

02. 02. 2024. godine – emisija „Načisto“, TV Vijesti

04.09.2024. godine - emisija „Argumenti“, TVCG.

Uz sve navedene, pojačanim intenzitetom realizovane su i redovne komunikacione aktivnosti, što potvrđuje i podatak da je Vrhovno državno tužilaštvo tokom 2024. godine objavilo 127 saopštenja, što je 3 puta više u odnosu na 2023. godinu kada je objavljeno ukupno 41 saopštenje.

2.4. Odnosi sa nevladinim organizacijama, medijima i drugim institucijama

U namjeri da se nastavi i poboljša saradnja sa drugim institucijama Vrhovno državno tužilaštvo imalo je kontinuiranu komunikaciju i održavani su sastanci sa predstavnicima više institucija.

U cilju unapređenja saradnje i definisanja strateškog partnerstva sa nevladinim organizacijama održan je sastanak sa NVO koje imaju značajnu ulogu u procesu unapređenja vladavine prava i reforme pravosuđa, sa aspekta nezavisnosti i posvećenosti javnom interesu (prisustvovali predstavnici 13 NVO).

Poseban sastanak održan je sa NVO koje su u svom radu fokusirane na zaštitu i unapređenje prava žrtava i ranjivih grupa. Predstavnicima nevladinih organizacija iskazali su zainteresovanost za pružanje podrške državnotužilačkoj organizaciji kroz realizaciju konkretnih projektnih aktivnosti.

U cilju definisanja dalje saradnje i predstavljanje strukture komuniciranja Državnog tužilaštva, organizovan je radni sastanak vrhovnog državnog tužioca sa predstavnicima medija. Tema sastanka bila je i primjena donijetog Uputstva za postupanje državnih tužilaštava u slučajevima prijetnji i nasilja nad novinarima, kao i saradnja sa Komisijom za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija.

Tokom 2024. godine, održan je sastanak sa rektorom Univerziteta Crne Gore i dekanicom Pravnog fakulteta Univerziteta Crne Gore. Tema sastanka bila je definisanje pravaca buduće strateške saradnje između Vrhovnog državnog tužilaštva i Univerziteta Crne Gore, nakon čega je potpisan Memorandum o saradnji između Univerziteta Crne Gore i Vrhovnog državnog tužilaštva. Memorandumom je predviđena realizacija konkretnih aktivnosti koje će doprinijeti jačanju kapaciteta i sticanju praktičnih znanja studenata Univerziteta Crne Gore, a definisano je i pružanje stručne pomoći i podrške Univerziteta Crne Gore Vrhovnom državnom tužilaštvu u oblasti sajber bezbjednosti, visoko-tehnološkog kriminala i drugim oblastima, kao i mogućnost organizovanja obuka za državne tužioce u ovim segmentima.

U izvještajnom periodu vrhovni državni tužilac održao je sastanak na temu nelegalne eksploatacije šuma sa direktorom Uprave policije, v.d. direktora Uprave za gazdovanje šumama i lovištima i direktorom Agencije za zaštitu životne sredine. Na sastanku je razgovarano o problemima u ovoj oblasti sa kojima se institucije, svaka iz ugla svoje nadležnosti, suočavaju i dogovoreno je intenziviranje saradnje kako bi se ova pojava suzbila.

Vrhovno državno tužilaštvo je sa predstavnicima 12 državnih institucija i nevladinih organizacija potpisalo Sporazum o međusobnoj saradnji u oblasti borbe protiv trgovine ljudima². Cilj Sporazuma je unapređenje saradnje na prevenciji, edukaciji, otkrivanju učinilaca, krivičnom gonjenju izvršilaca, kao i identifikaciji, zaštiti, integraciji, reintegraciji i rehabilitaciji potencijalnih žrtava trgovine ljudima, naročito žena i djece, uz puno poštovanje njihovih ljudskih prava. Sporazum su potpisali ministar unutrašnjih poslova, vođa komponente projekta EU4FAST WB, ministarka prosvjete, nauke i inovacija, ministar zdravlja, ministarka rada i socijalnog staranja, vrhovni državni tužilac, v.d. predsjednice Vrhovnog suda, kao i predstavnici JU Centar „Ljubović”, JU Centar za podršku djeci i porodici Bijelo Polje, Crveni krst Crne Gore, NVO „Crnogorski ženski lobi”, NVO „SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja – Nikšić”, NVO „Centar za bezbjednosna, sociološka i kriminološka istraživanja Crne Gore”.

Potpisan je i Memorandum o razumijevanju između Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore i AIRE Centra čime je najavljena saradnja na jačanju pravosudnog odgovora protiv organizovanog kriminala i unapređenju transparentnosti i primjene standarda Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (Konvencije). Memorandum potvrđuje odlučnost Vrhovnog

² chrome-

extension://efaidnbmnnnibpcajpcgltclefindmkaj/https://www.tuzilastvo.me/static/vrtdt/doc/SPORAZUM_o_medju_sobnoj_saradnji_u_oblasti_borbe_protiv_trgovine_ljudima.pdf

državnog tužilaštva i AIRE centra da zajedno rade na jačanju nacionalne primjene međunarodnih standarda, posebno Konvencije, kako bi doprinijeli reformi pravosuđa u Crnoj Gori i pregovorima sa EU u okviru poglavlja 23 (Pravosuđe i temeljna prava) i poglavlja 24 (Pravda, sloboda i bezbjednost).

Vrhovni državni tužilac je sa ministrom unutrašnjih poslova donio Odluku o formiranju Operativnog tima za borbu protiv trgovine ljudima i nedozvoljenog prelaza državne granice i krijumčarenja ljudi³, kojom Odlukom su proširene nadležnosti dosadašnjeg tima za borbu protiv trgovine ljudima i na slučajeve nedozvoljenog prelaza državne granice i krijumčarenja ljudi.

Tokom izvještajne godine vrhovni državni tužilac je posjetio sva državna tužilaštva u Crnoj Gori. Prilikom ovih posjeta vrhovni državni tužilac se neposredno upoznao sa rezultatima i uslovima rada, kao i problemima/izazovima sa kojima se suočavaju zaposleni u državnim tužilaštvima. Sa rukovodiocima i tužiocima je razgovarao o unapređenju prostornih i tehničkih kapaciteta ovih institucija. Ove posjete predstavljaju nastavak napora Državnog tužilaštva da unaprijedi uslove rada i obezbjedi djelotvornost tužilaštava.

Tokom 2024. godine, vrhovni državni tužilac održao je sa predstavnicima Vlade nekoliko sastanaka u cilju rješavanja prostornih kapaciteta državnih tužilaštava, uspostavljanja pravosudne policije/bezbjednosti zaposlenih i objekata, kako i rješavanja pitanja skladištenja dokaza. Na sastancima je posebna pažnja ukazana na što hitnije rješavanje prostornih kapaciteta Vrhovnog državnog tužilaštva, Specijalnog državnog tužilaštva, Višeg državnog tužilaštva u Podgorici, kao i osnovnih državnih tužilaštava u Herceg Novom i Pljevljima.

Vrhovni državni tužilac obišao je prostorije Forenzičkog centra, kojom prilikom se upoznao sa funkcionisanjem i načinom rada Forenzičkog centra. Na sastanku je dogovoren nastavak saradnje, naročito sa aspekta razvoja aktivnosti i programa edukacije tužilačkog kadra.

U izvještajnoj godini komunikacija sa javnošću nastavljena je putem mejl adrese info.tuzilastvo@tuzilastvo.me.

Internet stranica Vrhovnog državnog tužilaštva <https://www.tuzilastvo.me/vrdt>, osim na crnogorskom, redovno je ažurirana i na engleskom jeziku.

2.5. Međunarodna saradnja i bilateralni susreti

Brojne realizovane aktivnosti tokom 2024. godine u velikoj mjeri su poboljšale međunarodnu saradnju Vrhovnog državnog tužilaštva tokom izvještajne godine.

Tako su 25. septembra 2024. godine potpisani Sporazumi o transferu između Crne Gore i Kosova i Crne Gore i Sjeverne Makedonije. Sporazumi su potpisani za vrijeme održavanja Konferencije koju je organizovalo SDT uz podršku Britanske ambasade u Podgorici i Inicijative za vladavinu prava na Zapadnom Balkanu (WBROLI).

³ <https://www.tuzilastvo.me/vrdt/sadrzaj/zrRP>

Vrhovno državno tužilaštvo i UNDP potpisali su 2. oktobra 2024. godine Sporazum o saradnji sa ciljem unapređenja rodne ravnopravnosti i efikasnog rješavanja slučajeva rodno zasnovanog nasilja.

Nadalje, 5. novembra 2024. godine potpisan je Sporazum o razumijevanju i saradnji u oblasti podrške svjedocima, oštećenima i žrtvama radi njihovog učešća u krivičnom postupku za ratne zločine između Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore i Tužilaštva Bosne i Hercegovine.

6. decembra 2024. godine potpisan je Sporazum o razumijevanju i saradnji u oblasti podrške svjedocima, oštećenima i žrtvama radi njihovog učešća u krivičnom postupku za ratne zločine između Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore i Javnog tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije.

U julu 2024. godine prilikom posjete Tužilaštvu Bosne i Hercegovine, potpisan je Protokol o međusobnoj saradnji u borbi protiv svih oblika teškog kriminala. Protokol omogućava bržu razmjenu informacija, obavljanje potrebnih provjera, kao i druge oblike saradnje u borbi protiv organizovanog i svih oblika teškog kriminala. Potpisani Protokol takođe će omogućiti direktnu saradnju u predmetima koji zahtijevaju hitnost u postupanju, što će obezbijediti efikasno procesuiranje učinilaca krivičnih djela, koja imaju oblik prekograničnog i međunarodnog kriminala.

U aprilu 2024. godine održan je Regionalni sastanak tužilaca, sudija i advokata na temu „Ustupanje i prihvatljivost dokaza između pravosuđa u predmetima ratnih zločina“, u okviru kojeg je održan bilateralni sastanak vrhovnog državnog tužioca sa vršiteljkom funkcije glavne javne tužiteljke Javnog tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije.

U junu 2024. godine na inicijativu Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore u saradnji sa projektom Western Balkan Criminal Justice (WBCJ), u cilju neposredne razmjene informacija od značaja za prevazilaženje izazova u praksi u predmetima organizovanog kriminala i visoke korupcije održan je prvi regionalni Konsultativni forum vrhovnih i specijalnih tužilaca regiona na temu poboljšanja prekogranične saradnje u krivičnom pravu na Zapadnom Balkanu. Skup je okupio 30 učesnika iz država Zapadnog Balkana i Evropske agencije za pravosudnu saradnju u krivičnim stvarima (EUROJUST) iz Haga. U okviru foruma održani su bilateralni sastanci sa vrhovnim i specijalnim tužiocima država regiona. Konsultativnom forumu prisustvovali su i predstavnici diplomatskog kora, tužioci za vezu sa EUROJUST-om, kao i Western Balkan Criminal Justice projektni tim.

U septembru 2024. godine Vrhovno državno tužilaštvo organizovalo je, u saradnji sa UNDP, Regionalnu konferenciju tužilaca o saradnji u procesuiranju ratnih zločina u cilju unapređenja saradnje i obezbjeđivanja razmjene iskustava između tužilaca regiona, sa fokusom na regionalnu saradnju u procesuiranju ratnih zločina, okupila je više od 30 učesnika iz regiona i Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove.

Tokom Regionalne konferencije, vrhovni državni tužilac sastao se sa glavnim tužiocem Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove, kojim prilikom je istaknuta odlična

saradnja i dodatno podstaknuta izmjenama ZKP-a, kojima je omogućena upotreba dokaza Mehanizma pred crnogorskim sudovima.

Takođe, održan je i bilateralni sastanak sa glavnim državnim odvjetnikom Hrvatske, gdje je razgovarano o neophodnosti revidiranja postojećeg Sporazuma koji je zaključen 2006. godine, jer nema puni reciprocitet, kao i o konkretnim predmetima u odnosu na koje će biti intenzivirana saradnja.

Tokom 2024. godine, vrhovni državni tužilac boravio je u radnoj posjeti Hagu u okviru koje je održao bilateralne sastanke sa predsjednikom Eurojust-a, izvršnom direktoricom Europol-a i predsjednikom Evropske pravosudne mreže (EJN).

Na sastanku sa predsjednikom Eurojust-a konstatovana je uspješna saradnja između Državnog tužilaštva Crne Gore i Eurojust-a koja rezultira efikasnom i djelotvornom postupanju u predmetima međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima, kao i unapređenju saradnje na bilateralnom nivou sa državama regiona i trećim državama.

U okviru sastanka sa izvršnom direktoricom Europol-a, ukazano je na značaj blagovremene razmjene operativnih podataka zasnovane na uspostavljenom povjerenju, kao nužnoj pretpostavci za zajednički rad na predmetima formiranim povodom najsloženijih oblika kriminala.

Tokom sastanka sa predsjednikom Evropske pravosudne mreže (EJN) razmotrene su mogućnosti unapređenja pravosudne saradnje kroz jačanje mehanizama, koji se, između ostalog, ogledaju i kroz uspostavljene kontakt tačke Crne Gore za saradnju sa ovom mrežom.

Vrhovni državni tužilac održao je sastanak sa zamjenikom glavnog tužioca Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove (Tužilaštvo Mehanizma), kojom prilikom je razgovarano o dosadašnjoj uspješnoj saradnji između Mehanizma i Državnog tužilaštva. Predstavnici Tužilaštva Mehanizma istakli su naročito uspješnu saradnju sa Specijalnim državnim tužilaštvom, kao i o modalitetima za unapređenje saradnje. Posebno je pohvaljen SDT na rezultatima u procesuiranju ratnih zločina.

Tokom 2024. godine vrhovni državni tužilac sastao se sa direktorom kancelarije Njemačkog društava za međunarodnu saradnju (GIZ) za Bosnu i Hercegovinu i Crnu Goru. Na sastanku je razgovarano o daljim aspektima saradnje GIZ-a i Državnog tužilaštva kroz pružanje konkretne podrške, posebno u dijelu koji se odnosi na evropske integracije i pregovaračka poglavlja 23 i 24.

Tokom prisustva radionici "Prezentacija EUROJUST-a/WBCJ projekta u Srbiji" vrhovni državni tužilac održao je sastanak sa vrhovnom javnom tužiteljkom Republike Srbije, na kojem je ukazano na značaj regionalne saradnje posebno sa susjednim državama iz kojeg razloga je dogovoreno jačanje neposredne tužilačke saradnje.

U izvještajnom periodu vrhovni državni tužilac održao je niz bilateralnih sastanaka sa predstavnicima diplomatskog kora u Crnoj Gori, i to sa: ambasadorom EU u Crnoj Gori i ambasadorima SAD-a, Francuske, Austrije, Velike Britanije.

Tokom 2024. godine, vrhovni državni tužilac je održao i niz ključnih sastanaka sa visokim međunarodnim partnerima, koji su obuhvatili različite aspekte pravosudne i političke saradnje. Sastanci su bili usmjereni na jačanje međunarodne saradnje, posebno u borbi protiv organizovanog kriminala, korupcije i zaštite ljudskih prava. Među partnerima sa kojima je vrhovni državni tužilac razgovarao bili su: pomoćnik državnog sekretara Sjedinjenih Američkih Država za evropske i evroazijske poslove, glavni tužilac Specijalnog tužilaštva za organizovani kriminal i koprupciju Albanije, poslanici njemačkog Bundestaga, specijalni izaslanik Vlade SR Njemačke za zemlje Zapadnog Balkana, ministarka pravde Austrije, rukovoditeljka Službe za zaštitu podataka agencije za pravosudnu saradnju u krivičnim stvarima (EUROJUST), predstavnik britanske Uprave prihoda i carina, zamjenik pomoćnika državnog sekretara za Evropu u Stejt Departmentu SAD-a, ataše unutrašnjih poslova Kraljevine Španije za Srbiju, Crnu Goru i Bosnu i Hercegovinu.

Vrhovni državni tužilac tokom 2024. godine imao je izlaganje na Okruglom stolu „Borba protiv rodno zasnovanog nasilja na univerzitetima u Crnoj Gori“, konferenciji AIRE Centra - „Oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću - primjena nacionalnih i međunarodnih standarda i sudske prakse“, Okruglom stolu „Eliminacija torture i nekažnjivosti“, Panelu o rodno zasnovanom nasilju, Okruglom stolu „Dvije decenije primjene Krivičnog zakonika Crne Gore - da li je Crnoj Gori potrebna reforma krivičnog zakonodavstva?“.

Takođe, prisustvovao je i Konferenciji o mogućnostima za primjenu vetinga u pravosudnom sistemu CG (HRA), gdje su predstavljeni rezultati istraživanja o percepciji korupcije u pravosuđu, u kom su učestvovali i državni tužioci/teljke.

2.6. Učešće u nacionalnim komitetima i tijelima

Vrhovni državni tužilac je član Savjeta za vladavinu prava, Savjeta za praćenje sprovođenja Strategije reforme pravosuđa i član Nacionalnog savjeta za borbu protiv korupcije.

Predstavnici Vrhovnog državnog tužilaštva aktivno su učestvovali u radu radnih grupa za poglavlja 23 i 24. Predstavnici Državnog tužilaštva su članovi Operativnog tima za praćenje sprovođenja Strategije za borbu protiv korupcije i Operativnog tima za praćenje sprovođenja Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026. i pratećih akcionih planova.

Državno tužilaštvo ima predstavnika u delegaciji Crne Gore pri Konferenciji Savjeta Evrope koju čine potpisnice Konvencije o pranju, traženju, zapljeni i konfiskaciji prihoda stečenih kriminalom i o finansiranju terorizma (COP 198).

Takođe, državni tužilac učestvuju i u radu Komiteta Savjeta Evrope za borbu protiv terorizma (CDCT).

Vrhovno državno tužilaštvo je članica savjetodavne grupe tužilaca zemalja Jugostočne Evrope (SEEPAG). Državna tužiteljka iz Vrhovnog državnog tužilaštva učestvovala je na konferenciji na kojoj su prisustvovali predstavnici članica SEEPAG-a, oficiri za vezu SELEC-a, eksperti iz Kancelarije evropskog javnog tužioca, Eurojust-a, kao i Regionalne antikorupcijske inicijative. Tema konferencije bila je posvećena oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, najbolje prakse i izazovi u međunarodnoj saradnji u vezi sa trajnim oduzimanjem i

diobe oduzete imovine. Na konferenciji je zaključeno da je međunarodna saradnja tokom finansijskih istraga od izuzetnog značaja posebno u odnosu na lociranje imovine/imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, te da je od ključne važnosti da nacionalne nadležne institucije ostvaruju blagovremenu međunarodnu saradnju posredstvom međunarodnih tijela.

2.7. Saradnja putem Evropske pravosudne mreže (EJN)

Državni tužilac u Vrhovnom državnom tužilaštvu, koji je kontakt tačka Evropske pravosudne mreže, pružio je podršku mađarskim kolegama blagovremenim dostavljanjem traženih informacija. U okviru ove mreže u svojstvu kontakt tačke državni tužilac prisustvovao je na dva sastanka i to Plenarnom sastanku u Budimpešti i Regionalnom sastanku u Vukovaru.

2.8. Saradnja sa Kancelarijom evropskog javnog tužioca (EPPO)

Shodno Radnom sporazumu o saradnji između Kancelarije Evropskog javnog tužioca i Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore zaključenom 22. septembra 2022. godine, nastavljena je pravosudna saradnja između EPPO i Vrhovnog državnog tužilaštva. Vrhovni državni tužilac održao je sastanak sa evropskom javnom tužiteljkom, delegiranom iz Republike Hrvatske, i na ovom sastanku dogovorena je kontinuirana komunikacija sa Kancelarijom Evropskog javnog tužioca. Na održanoj radionici u Podgorici predstavnici Kancelarije Evropskog javnog tužioca upoznali su rukovodioce državnih tužilaštva i državne tužioce sa praktičnim aspektom rada evopskih delegiranih tužilaca.

2.9. Nadzor nad radom državnih tužilaštava

U skladu sa Odlukom vrhovnog državnog tužioca od 5. aprila 2024. godine o vršenju nadzora nad radom Specijalnog državnog tužilaštva za 2022. i 2023. godinu, kao i dopune nadzora nad tim tužilaštvom za 2017., 2018., 2019., 2020. i 2021. godinu, Višeg državnog tužilaštva u Bijelom Polju i Višeg državnog tužilaštva u Podgorici za 2022. i 2023. godinu tokom 2024. godine započet je nadzor nad radom Specijalnog državnog tužilaštva i završeni su nadzori nad radom Višeg državnog tužilaštva u Podgorici i Višeg državnog tužilaštva u Bijelom Polju.

Shodno obimu i predmetu vršenja nadzora određenim Odlukom vrhovnog državnog tužioca, nadzor nad radom državnih tužilaštva odnosio se na: predmete u kojima je donijeto rješenje o odbacivanju krivične prijave, u kojima je oštećeni preuzeo krivično gonjenje pred nadležnim sudom i ishod tog postupka pred sudom, izvještaj rukovodioca u smislu čl.130 st.2 Zakona o Državnom tužilaštvu, izvještaj rukovodioca o predmetima koji su završeni u redovnom, odnosno skraćenom postupku, predmetima u kojima je donijeto rješenje o odlaganju krivičnog gonjenja (broj predmeta, za koja krivična djela, kao i vrsta utvrđene obaveze osumnjičenog), broj donijetih naredbi kojima je pokrenuta finansijska istraga, za koja krivična djela je sprovedena, kao i konačan ishod po istoj, sa posebnim osvrtom na trenutak pokretanja finansijske istrage, broj predmeta u kojima je donijeta presuda po osnovu sporazuma o priznanju krivice, za koja krivična djela, visina kazne i druge krivične sankcije, da li je i u kojim predmetima sud donio rješenje kojim je odbacio ili odbio sporazum o priznanju krivice i iz kojih razloga, broj predmeta u kojima su potvrđene optužnice, broj predmeta u kojima su donesene osuđujuće presude i broj predmeta u kojima su usvojene žalbe državnog tužioca, broj predmeta u kojima je u toku sudske kontrole optužnice ista

vraćena zbog grešaka i nedostataka u optužnici, kao i broj optužnica koje su vraćene da se istraga dopuni, odnosno sprovede, broj predmeta u kojima nijesu poštovani zakonski rokovi za preduzimanje i sprovođenje radnji u postupku, uz navođenje razloga za navedeno, kao i da li je u ovim predmetima postupano u smislu čl.256a st.4 Zakona o krivičnom postupku, broj predmeta u kojima se tužilac odrekao prava na žalbu i iz kojih razloga, broj predmeta u kojima je podnijeta pritužba na rješenje o odbacivanju krivične prijave neposredno višem državnom tužilaštvu, broj usvojenih pritužbi, kao i konačan ishod u tim predmetima nakon postupanja državnog tužioca u kojima je usvojena pritužba od strane neposredno višeg državnog tužilaštva, da li je, u kojim predmetima i iz kojih razloga nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja, broj neriješenih predmeta i razlozi iz kojih nije donijeta odluka u predmetima, da li je došlo do povećanja, odnosno smanjenja priliva predmeta po državnim tužilaštvima (uporediti 2019., 2020., 2021., 2022. i 2023. godinu), način dodjeljivanja i oduzimanja predmeta (da li je obezbijeđena slučajna dodjela predmeta u smislu čl.48 Pravilnika o unutrašnjem poslovanju Državnog tužilaštva, da li je bilo slučajeva da su državnim tužiocima oduzeti dodijeljeni predmeti i iz kojih razloga), da li rukovodioci, odnosno zamjenici rukovodilaca, vode računa o ravnomjernoj opterećenosti državnih tužilaca imajući u vidu da državni tužilac koji započne rad na predmetu u vrijeme dežurstva, nastavlja rad u tom predmetu, kao i da rukovodioci, odnosno zamjenici rukovodilaca, navedu koje mjere i radnje preduzimaju u cilju primjene čl.137 Zakona o Državnom tužilaštvu, a potrebno je preispitati i zakonitost postupanja rukovodilaca državnih tužilaštava i državnih tužilaca.

Prilikom vršenja nadzora nad radom Višeg državnog tužilaštva u Bijelom Polju uočeno je smanjenje broja predmeta formiranih u KT upisnik u 2022. i 2023. godini, a u odnosu na 2020. i 2021. godinu, te da je broj formiranih predmeta na nivou 2018. i 2019. godine. Broj predmeta formiranih u KTR upisniku u periodu od 2018. do 2023. godine, iz godine u godinu se povećao pa je u 2023. godini formirano 166 predmeta više nego u 2018. godini. Nakon izvršenog nadzora održan je sastanak sa rukovoditeljkom Višeg državnog tužilaštva u Bijelom Polju i državnim tužiocima u tom tužilaštvu na kojem su predstavljeni rezultati uočenog nadzora i ukazano na uočene propuste.

Prilikom vršenja nadzora nad radom Višeg državnog tužilaštva u Podgorici uočeno je smanjenje broja predmeta formiranih u Kt upisnik u 2022. i 2023. godini u odnosu na 2021. godinu, te da je priliv broja ove vrste predmeta na nivou 2019. i 2020. godine. Broj predmeta formiranih u Ktr upisnik u periodu od 2020. do 2023. godine iz godine u godinu se povećavao, pa je u u 2023. godini formirano 271 predmet više nego u 2020. godini. Nakon izvršenog nadzora održan je sastanak sa rukovoditeljkom Višeg državnog tužilaštva u Podgorici i državnim tužiocima u tom tužilaštvu na kojem su predstavljeni rezultati uočenog nadzora i ukazano na uočene propuste.

Iz rezultata izvršenog nadzora nad radom Višeg državnog tužilaštva u Podgorici i Višeg državnog tužilaštva u Bijelom Polju proizilazi da su ta državna tužilaštva u 2022. i 2023. godini radili zakonito i kvalitetno i da su, na nivou rada tih tužilaštava, ostvarili ukupno dobre rezultate u radu.

2.10. Uputstva koja je dao vrhovni državni tužilac u izvještajnom periodu

Tokom 2024. godine, vrhovni državni tužilac donio je u skladu sa članom 131 stav 3 Zakona o Državnom tužilaštvu sljedeća Uputstva opšteg karaktera:

- 22.03.2024. godine - Uputstvo za postupanje državnih tužilaštava u slučajevima prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistva novinara i napada na imovinu medija⁴
- 20.05.2024. godine - Uputstvo za postupanje državnih tužilaštava u predmetima u kojima je određena mjera procesne prinude pritvor⁵
23. maja 2024. godine - Uputstvo za postupanje državnih tužilaštava u slučajevima kada postoji osnov sumnje da je došlo do povrede člana 3 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda⁶
- 11.10.2024. godine - Uputstvo za postupanje državnih tužilaštava u slučajevima nasilja u porodici ili u porodičnoj zajednici⁷
- 19.12.2024. godine - Uputstvo za postupanje državnih tužilaštava u predmetima nepoznatih učinilaca (KTN)⁸

Vrhovni državni tužilac donio je odluke o određivanju koordinatora za praćenje primjene Uputstva za postupanje državnih tužilaštava u slučajevima prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistva novinara i napada na imovinu medija, Uputstva za postupanje državnih tužilaštava u slučajevima kada postoji osnov sumnje da je došlo do povrede člana 3 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i Uputstva za postupanje državnih tužilaštava u slučajevima nasilja u porodici ili u porodičnoj zajednici. Koordinatori su određeni iz reda državnih tužilaca i zaduženi su kvartalno praćenje primjene i izvještavanje vrhovnog državnog tužioca o primjeni navedenih uputstava.

Tokom 2024. godine vrhovni državni tužilac dao je uputstva za postupanje u dva predmeta, i to jedno uputstvo u predmetu iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva, a jedno uputstvo u predmetu iz nadležnosti Osnovnog državnog tužilaštva u Nikšiću. U predmetu iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva u kojem je odbačena krivična prijava, te odbijena podnijeta pritužba na odbačaj, Zaštitnik imovinsko pravnih interesa se obratio vrhovnom državnom tužiocu, ukazujući na nelogičnosti i nepotpunu provjeru činjenica prilikom odlučivanja Specijalnog državnog tužilaštva, zbog čega je dat nalog tom državnom tužilaštvu (glavnom specijalnom tužiocu) da postupajući specijalni tužilac preduzme dodatne radnje u predmetu, i na osnovu toga ponovo razmotri cjelokupno stanje u spisima. Postupanje u tom predmetu je u toku.

Što se tiče drugog predmeta, u kojem je dato obavezujuće uputstvo Osnovnom državnom tužilaštvu u Nikšiću, radi se o predmetu koji je Višem državnom tužilaštvu u Podgorici dostavljen na nadležnost od strane Specijalnog državnog tužilaštva, nakon što je dostavljen određeni sky ecc materijal. Kako se Više državno tužilaštvo u Podgorici izuzelo iz postupanja u navedenom predmetu zbog izuzeća rukovoditeljke, isti je ustupljen na nadležnost Višem državnom tužilaštvu u Bijelom Polju, koje je predmet potom prosljedilo Osnovnom državnom tužilaštvu u Nikšiću kao

⁴ https://www.tuzilastvo.me/static/vrtdt/doc/Uputstvo_za_postupanje_u_slucajevima_napada_i_nasilja_nad_novinarima.pdf

⁵ https://www.tuzilastvo.me/static/vrtdt/doc/TU_251-24_uputstvo_-_mjera_procesne_prinude_pritvor.pdf

⁶ https://www.tuzilastvo.me/static/vrtdt/doc/TU_254-24_uputstvo_-_cl.3_Evropske_konvencije.pdf

⁷

https://www.tuzilastvo.me/static/vrtdt/doc/UPUTSTVO_za_postupanje_drzavnih_tuzilastava_u_slucajevima_nasilja_u_porodici_ili_porodicnoj_zajednici.pdf

⁸ https://www.tuzilastvo.me/static/vrtdt/doc/TU_245-24_Uputstvo_KTN_.pdf

stvarno nadležnom. Osnovno državno tužilaštvo u Nikšiću je izazvalo sukob nadležnosti, koje je riješilo Vrhovno državno tužilaštvo nalazeći da se radi o stvarnoj nadležnosti Osnovnog državnog tužilaštva u Nikšiću. Nakon ocjene stanja u spisima, Vrhovno državno tužilaštvo je ocijenilo da se u konkretnom slučaju radi o krivičnom djelu otmica, koje je u nadležnosti viših državnih tužilaštava, a pošto je krivično djelo izvršeno na teritoriji Opštine Nikšić, to je rukovodiocu Osnovnog državnog tužilaštva u Nikšiću dat nalog da spise dostavi na nadležnost Višem državnom tužilaštvu u Podgorici, za koje nijesu stajali valjani razlozi za izuzeće kompletnog Višeg državnog tužilaštva u Podgorici zbog izuzeća rukovoditeljke. Postupanje u ovom predmetu je u toku.

Tokom 2024. godine, vrhovni državni tužilac, je nakon formiranja predmeta u Specijalnom državnom tužilaštvu, na zahtjev glavnog specijalnog tužioca, preuzeo da neposredno vrši sva ovlašćenja i preduzima sve radnje za koje je zakonom ovlašćen glavni specijalni tužilac u tom predmetu, a sve u skladu sa članom 133 Zakona o Državnom tužilaštvu.

2.11. Slobodan pristup informacijama

Pored statističkih podataka koji se odnose na broj podnijetih zahtjeva i odlučivanja po istima, neophodno je ukazati da se u izvještajnom periodu radilo na proaktivnom pristupu informacijama. Naime, na internet stranici Vrhovnog državnog tužilaštva – www.tuzilastvo.me, svakom građaninu su dostupni podaci/informacije propisane članom 12 Zakona o slobodnom pristupu informacijama. Prosječno vrijeme potrebno za dobijanje informacija po zahtjevima za Slobodan pristup informacijama u izvještajnom periodu bilo je 7 dana.

U skladu sa članom 42 Zakona o slobodnom pristupu informacijama Vrhovno državno tužilaštvo redovno je dostavljalo i podatke za informacioni sistem Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama.

Državno tužilaštvo će i u narednom periodu blagovremeno postupati po zahtjevima za slobodan pristup informacijama i preduzimati druge aktivnosti u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama.

2.12. Stručno usavršavanje

U organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, u saradnji sa Savjetom Evrope, Ambasdom SAD u Podgorici, Francuskim regionalnim atašoom, Ambasdom Francuske u Srbiji, EJTN-om, AIRE Centrom, ILEA, WBROLI, ERA-om, EIPA-om, UNICEF-om, OPDAT-om, iProceeds-om, Kancelarijom UN za pitanja droge i kriminala, OEBS-om, CEDEM-om, CIN-CG-om, Nezavisnim udruženjem vještaka, i drugim domaćim i stranim organizacijama, predstavnici državnih tužilaštava su u toku 2024. godine pohađali:

- obuke i radionice na sljedeće teme: „Digitalni dokazi“, „Organizovani kriminal u oblasti životne sredine i korupcije“, „Komunikacija crnogorskih kontakt tačaka za vatreno oružje sa laboratorijom i za logistiku“, „Pravo i politika konkurencije“, „Finansijske istrage“, „Sajber istraga u vezi sa krijumčarenjem divljih životinja“, „Istraga u oblasti sajber kriminala“, „Primjena procedura po mjeri djeteta i intervju sa djecom žrtvama krivičnih djela“, „Obrazlaganje sudskih presuda i ljudska prava“, „Član 2.EKLJP“, „Saradnja i pružanje

međunarodno prve pomoći u krivičnim stvarima“, „Na putu ka izvrsnosti“, „Simulacija suđenja- nasilje nad ženama“, „Obuka za odnose s javnošću“, „Međunarodno humanitarno pravo i njegova primjena u postupcima za ratne zločine“, „Sudska psihologija, vještine komunikacije i upravljanje stresom“, „Poresko pravo“, „Ratni zločini“, „Intelektualna svojina“, „Unutrašnje istrage“, „Etika u pravosuđu“, „Procesni zaštitni mehanizmi i prava žrtava“, „Borba protiv teškog i organizovanog kriminala“, „Unapređenje prekogranične saradnje u zaplijeni i oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću“, „Seksualno iskorišćavanje i zlostavljanje djece“, „IT vještine“;

- seminare na sljedeće teme: „Pravo EU u oblasti krivično-pravne materije“, „Studija slučaja- terorizam“, „Jačanje zajedničkih i paralelnih vještina istrage i krivičnog gonjenja, sa fokusom na finansijska krivična djela iz sajber prostora, crvene zastavice finansijsko-obavještajnih jedinica (FOJ), utaju poreza i vezu sa kriptovalutama“, „Jačanje kapaciteta pravosudnih organa i kvaliteta pravosuđa“;
- okrugle stolove „Unapređenje sudske prakse u službi rodno zasnovanog nasilja“, „Distribucija fotografije bez prethodno pribavljene saglasnosti“

U organizaciji Uprave za kadrove realizovane su brojne obuke predviđene polugodišnjim Opštim planom programa za obuke za državne službenike i namještenike kao i Posebnim programom za obuke.

Ministarstvo unutrašnjih poslova je, u saradnji sa UNODC-om i Nacionalnom kriminalističkom agencijom Velike Britanije organizovalo obuke i seminare, pa s tim u vezi i uputilo pozive za učešće predstavnika državnih tužilaštava. U toku 2024.godine održane su sljedeće obuke, seminari i sastanci: „Trgovina ljudima u svrhu radne eksploatacije“, „Simulacija suđenja-trgovina ljudima“, Radionica za tužioce Jugoistočne Evrope, „Borba protiv trgovine ljudima“, „razmjena informacija u realnom vremenu-krijumčarenje migranata“

Ministarstvo vanjskih poslova je tokom 2024.godine putem Direktorata za bilateralne odnose - Direkcijom EU, Direkcijom za OEBS i SE, dostavilo pozivna pisma sa brojnih međunarodnih adresa u cilju stručnog usavršavanja, prisustva državnih tužilaca i predstavnika državnih tužilaštava na raznim seminarima, obukama, sastancima i konferencijama. S tim u vezi državno tužilaštvo je dobilo poziv za:

-Obuke na temu „Pranje novca i oduzimanje imovine“, „Borba protiv finansiranja terorizma“,
-Konferencije na temu: „24. Konferencija Alijanse za borbu protiv trgovine ljudima“, „15. zasjedanje UNCAC-a“, „Efektivni pravosudni odgovori na organizovani kriminal“, „Zločin iz mržnje i govor mržnje“, „IACA-globalni trendovi-sprečavanje korupcije“.

GIZ i CIVIPOL, CILC, TAIEX uputili su pozivna pisma za učešće predstavnika državnih tužilaštava na konferencijama, obukama, seminarima i drugima događajima, na sljedeće teme: regionalni trening „Borba protiv kriminalnih organizacija povezanih sa krijumčarenjem migranata“, seminar „Međuinstitucionalna saradnja u borbi protiv trgovine ljudima i krijumčarenja migranata“, „Ekološki zločini“.

Federalna agencija BiH i OSCE organizovali su regionalnu konferenciju na temu „Dobra praksa u zemljama Zapadnog Balkana-oduzimanje imovine“.

Ministarstvo evropskih poslova organizovalo je Panel diskusiju na temu „Rodna ravnopravnost“. Ministarstvo kulture organizovalo je radionicu na temu „Borba protiv nedozvoljene trgovine kulturnim dobrima“.

Ministarstvo javne uprave organizovalo je konferenciju na temu „Cyber Security“.

Savjet Evrope je realizovao nekoliko seminara, radionica i obuka na sljedeće teme: „Izmjene i dopune Zakona o sprečavanju korupcije“, „Formiranje međunarodne radne grupe“, „Trgovina ljudima“, „Borba protiv terorizma“, „Ljudska prava na Zapadnom Balkanu“, „Seksualno eksploatisanje djece putem interenta“, „Slobodan pristup informacijama“, „Istraga u slučajevima kršenja člana 3.EKLJP“.

U organizaciji Međunarodne organizacije za migrante (IOM) organizovane su obuke i seminari na sljedeće teme: „Obuka trenera (TOT)“, „Digitalne istrage kod trgovine ljudima i krijumčarenje migranata“, „Daljinsko prevođenje i nacionalno zakonodavstvo“, „Podaci po putnicima“, „Jačanje napora u suzbijanju trgovine ljudima u Crnoj Gori“, „Vođenje digitalnih istraga u slučajevima trgovine ljudima“.

WBROLI je uputio pozive na radionice, obuke i ostale događaje na sljedeće teme „Efikasno komuniciranje sa medijima“, „Rodno zasnovani izazovi i najbolje prakse u borbi protiv organizovanog kriminala“.

Tokom 2024. godine CEPOL, EUROJUST i UNDP uputili su pozivna pisma za učešće predstavnika državnih tužilaštava na konferencijama, obukama, seminarima i drugima događajima, na sljedeće teme: „Krijumčarenje migranata“, „Zajednička vježba policijskih i carinskih organa“, „Podrška žrtvama“, SIRIUS konferencija, „Trgovina malokalibarskim oružjem“, „Pravosuđe u oblasti životne sredine“.

U organizaciji Građanske alijanse, Instituta alternativa, CEDEM-a, CEMI-ja, Crnogorski ženski lobi, Akcije za ljudska prava, te UMHCG-a, Inicijative mladih sa hendikepom, CGO-om, NVO Sistem-om, CIN CG-om, Media Centrom, Inicijativa mladih za ljudska prava, organizovani su brojni sastanci, obuke i seminari.

U organizaciji UNODC-a, SEEPAG-a, kao i SEESAC-a, tokom 2024. godine Državno tužilaštvo je dobilo brojna pozivna pisma za učešće na konferencijama, seminarima, obukama i stručnim usavršavanjima na teme: „Harmonizacija sudske prakse u predmetima vezanim za vatreno oružje“, „Primjena postupaka dokaznih radnji u predmetima koji se odnose na vatreno oružje“, „Zajednički istražni timovi“, „Rodno zasnovano nasilje u vezi sa oružjem“, „Sajber kriminal“, „Javne politike u oblasti oduzimanja imovine proistekle iz kriminala“, „21.regionalni sastanak Mreže eksperata za vatreno oružje“, „12.regionalni sastanak-Mapa puta-vatreno oružje“.

U periodu od 13. do 19. oktobra 2024. godine predstavnici državnih i pravosudnih organa Crne Gore boravili su u studijskoj posjeti francuskim pravosudnim organima u Parizu. U studijskoj posjeti, ispred Državnog tužilaštva, boravili su vrhovni državni tužilac, glavni specijalni tužilac, državna tužiteljka za vezu sa EUROJUST i rukovoditeljka Višeg državnog tužilaštva u Podgorici. Prilikom boravka posjetili su: Agenciju za upravljanje i povraćaj privremene i trajno oduzete imovine (AGRASC), Pariski sud, Apelacioni sud u Parizu, Vrhovni sud i Ministarstvo pravde.

U sklopu projekta „Osnaživanje odgovornosti u pravosudnom sistemu i unapređenje prava žrtava u Crnoj Gori“ koji predstavlja dio zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope „Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku“, u bliskoj saradnji sa projektom WBROLI, Vrhovno državno tužilaštvo je izradilo Metodologiju za procjenu potreba za obukama u skladu sa kojom je pripremljen Izvještaj o procjeni potreba za obukama u Državnom tužilaštvu sa tabelarnim prikazom svih tema obuka. Navedeni Izvještaj je krajem decembra 2024. godine proslijeđen Centru za obuku u sudstvu i Državnom tužilaštvu, koji će isti imati u vidu prilikom pripreme Plana obuka za 2025. godinu.

2.13. Projekti

U toku 2024. godine nastavljena je implementacija različitih međunarodnih projekata u okviru kojih je sprovedeno niz aktivnosti u kojima su Državno tužilaštvo i Tužilački savjet aktivno učestvovali, i to u sljedećim projektima:

- u okviru „Horizontalnog mehanizma za zapadni Balkan i Tursku“ zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope - projekat pod nazivom „Osnaživanje odgovornosti u pravosudnom sistemu i unapređenje prava žrtava u Crnoj Gori“, zatim projekat „Akcija protiv privrednog kriminala“, projekat „Jačanje zaštite ljudskih prava pritvorenih i osuđenih lica“,
- projekat WBROLI „Inicijativa za vladavinu prava na Zapadnom Balkanu“,
- projekat Savjeta Evrope „Kraj seksualnom zlostavljanju i seksualnoj eksploataciji djece putem interneta (OSCEA)“,
- projekat UNDP „Podrška EU izgradnji poverenja na Zapadnom Balkanu“,
- regionalni projekat OEBS-a za praćenje suđenja - „Borba protiv organizovanog kriminala na Zapadnom Balkanu“,
- projekat „Podrška EU jačanju borbe protiv krijumčarenja migranata i trgovine ljudima na Zapadnom Balkanu“ EU4FAST,
- projekat „Western Balkans Criminal Justice - WBCJ“, Poboljšanje prekogranične saradnje u krivičnom pravu na Zapadnom Balkanu,
- projekat AIRE Centra - "Borba protiv organizovanog kriminala jačanjem nezavisnosti i transparentnosti pravosuđa".

U avgustu 2024. godine počela je implementacija projekta "Jačanje kapaciteta Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu" koji sprovodi Međunarodna organizacija za razvoj prava (IDLO).

2.14. Strategija o istraživanju ratnih zločina 2024-2027.

Vrhovno državno tužilaštvo donijelo je Strategiju o istraživanju ratnih zločina 2024-2027., koja će obezbijediti strateški pristup dugoročnom planiranju u oblasti tranzicione pravde. Ovakav strateški pristup reformskim procesima igra višestruku ulogu. Sa jedne strane, na ovaj način se sistemski i dugoročno pristupa unapređenju istraživanja ratnih zločina u Crnoj Gori i unapređuje pristup pravdi za žrtve ratnih zločina, kao naročito ranjive kategorije građana, ali i osnažuju mehanizmi otkrivanja sudbine nestalih lica. Istovremeno, Strategijom se održava korak sa potrebom daljeg usaglašavanja normativnog i institucionalnog okvira Crne Gore, kao i praksama postupanja sa relevantnim međunarodnim standardima i preporukama međunarodnih tijela zaduženih za

praćenje nivoa usaglašenosti sa tim standardima. Najzad, strateški pristup pravosudnoj reformi neodvojivi je dio procesa adresiranja prioriteta i ispunjavanja privremenih mjerila utvrđenih u pregovaračkom procesu za poglavlje 23 u okviru pristupnih pregovora sa Evropskom unijom. Tokom 2024. godine donijet je i Akcioni plan za sprovođenje Strategije za istraživanje ratnih zločina 2024-2027. godine, za period 2024-2025. godine.

III DANI DRŽAVNIH TUŽILACA CRNE GORE

1. i 2. novembra 2024. godine održani su Dani državnih tužilaca Crne Gore, u organizaciji Vrhovnog državnog tužilaštva i Udruženja državnih tužilaca Crne Gore.

Uz podršku projekta Evropske unije usmjerenog na jačanje borbe protiv krijumčarenja migranata i trgovine ljudima na Zapadnom Balkanu (EU4FAST WB), održan je panel na temu „Borba protiv trgovine ljudima i krijumčarenja migranata”, kojoj su prisustvovali rukovodioci državnih tužilaštava i državni tužioci, i u svojstvu predavača sa panelistima iz članica EU i BiH razmijenili praktična iskustva i ukazali na izazove sa kojima se susrijeću u praksi, u vezi događaja koji se odnose na krijumčarenje migranata i trgovinu ljudima. U okviru ovog događaja održan je bilateralni sastanak između predstavnika Državnog tužilaštva Crne Gore i Tužilaštva Bosne i Hercegovine na kojem su razmotrene mogućnosti jačanja neposredne saradnje.

VRHOVNI DRŽAVNI TUŽILAC

Milorad Marković

